

18. 8. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Rozhodnutí zahraničního soudu, kterým se zamítá žaloba na zrušení rozhodčího nálezu - uznat nebo neuznat?

Dle nařízení Brusel I bis (dále jen „Nařízení“) mají členské státy Evropské unie vzájemnou povinnost uznat a vykonat rozhodnutí soudu jiného členského státu.[1] Mění na této povinnosti něco skutečnost, že se jedná o rozhodnutí soudu, kterým se zamítá žaloba na zrušení rozhodčího nálezu? Jinými slovy - byl by soud České republiky vázán rozhodnutím soudu jiného členského státu EU o tom, že rozhodčí nálezu byl vydán v souladu s právem?

Vynětí rozhodčího řízení z působnosti Nařízení

Již Bruselská úmluva z roku 1968, která byla předchůdkyní nařízení Brusel I[2], vyloučila rozhodčí řízení z oblasti své působnosti. V současné době je tato „výjimka“ zakotvena v čl. 1 odst. 2 písm. d) nařízení Brusel I bis: „*Toto nařízení se nevztahuje na [...] rozhodčí řízení.*“ Důvodem pro vynětí rozhodčího řízení byla snaha zabránit kolizím s jiným mezinárodním instrumentem, a to konkrétně s New Yorkskou úmluvou o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů[3].

O objasnění skutečného obsahu tohoto stručného a na první pohled jasného ustanovení se Soudní dvůr Evropské unie (dále jen „SDEU“) a odborná literatura pokouší již celá desetiletí. Otázkou zůstává, co všechno se skrývá pod pojmem „rozhodčí řízení“. Odpověď na otázku, jestli má soud jednoho členského státu EU povinnost uznat rozhodnutí soudu jiného členského státu EU, kterým tento soud zamítl žalobu na zrušení rozhodčího nálezu, záleží právě na vymezení rozsahu, v jakém je rozhodčí řízení vyloučeno z oblasti působnosti Nařízení.

Prvním ze série významných rozhodnutí SDEU objasňujícím, co je a co už není rozhodčím řízením vyloučeným z oblasti působnosti bruselského režimu je rozhodnutí ve věci Marc Rich[4]. SDEU zde dovedl, že úmyslem smluvních stran Bruselské úmluvy bylo vyloučit rozhodčí řízení v celém jeho rozsahu, a tudíž se Nařízení neaplikuje nejen na rozhodčí řízení jako takové, ale také na soudní řízení související s řízením rozhodčím (např. soudní řízení o jmenování rozhodce).

Snahou o završení a shrnutí několikaletého vývoje je odstavec (12) preambule nařízení Brusel I bis, který mimo jiné stanoví, že

„Toto nařízení by se nemělo vztahovat na žaloby nebo související řízení týkající se zejména ustavení rozhodčího soudu, pravomoci rozhodců, vedení rozhodčího řízení nebo jakýchkoli jiných aspektů takového řízení, ani na žalobu či rozhodnutí týkající se zrušení, přezkumu, odvolání, uznání nebo výkonu rozhodčího nálezu.“

Tato interpretace je plně v souladu s výkladem podaným v doprovodných zprávách k Bruselské úmluvě.[5] Výchozím bodem pro takto široké vymezení řízení a rozhodnutí vyňatých z působnosti nařízení Brusel I je patrně samotný důvod vynětí rozhodčího řízení, kterým je New Yorkská úmluva. Ve snaze zabránit kolizi těchto dvou instrumentů bylo zvoleno řešení, kdy otázky upravené New Yorkskou úmluvou, tj. uznávání a výkon rozhodčích nálezů, mají být vyňaty z působnosti Bruselské úmluvy, resp. v současnosti Nařízení.

Konflikt s New Yorkskou úmluvou

Jednou ze situací, na které pamatuje New Yorkská úmluva, je rozhodnutí soudu smluvního státu New Yorkské úmluvy o zrušení rozhodčího nálezu. V takovém případě dává New Yorkská úmluva ostatním smluvním státům možnost odmítnout uznat a vykonat takový rozhodčí nález. Jedná se tedy o otázku upravenou New Yorkskou úmluvou, a tudíž vyloučenou z oblasti působnosti Nařízení. V opačném případě by došlo ke střetu povinnosti uznat a vykonat rozhodnutí soudu dle Nařízení, a tudíž považovat rozhodčí nález za zrušený, a práva odmítnout uznat a vykonat rozhodčí nález na základě vlastního posouzení splnění zákonných podmínek pro vydání rozhodčího nálezu. Ten samý závěr pak musí logicky platit i pro rozhodnutí soudu o zamítnutí návrhu na zrušení rozhodčího nálezu.

Preambule Nařízení, doprovodné zprávy k Bruselské úmluvě i odborná literatura mluví v této otázce poměrně jasně. Problémem ovšem je, že se jedná pouze o tzv. soft law a tato interpretace není obsažena v normativním textu Nařízení a ani v rozhodnutí SDEU.

Závěr

Jak plyne z výše uvedeného, nařízení Brusel I bis by se nemělo vztahovat na otázku uznání a výkonu soudních rozhodnutí o zrušení rozhodčího nálezu nebo naopak o zamítnutí žaloby na jeho zrušení. **To znamená, že členský stát EU nemá povinnost uznat rozhodnutí zahraničního soudu, kterým se zamítá žaloba na zrušení rozhodčího nálezu.** K tomu, abychom mohli tento závěr potvrdit s absolutní jistotou, pořád schází autoritativní interpretace ze strany SDEU, které se snad v nejbližších letech dočkáme. Jeví se ovšem jako nepravděpodobné, že by budoucí rozhodnutí SDEU bylo v přímém rozporu s textem preambule a i samotným smyslem vynětí rozhodčího řízení z oblasti působnosti Nařízení.

Mgr. Paulína Macháčová,
advokátní koncipientka

[Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8

Tel.: +420 255 706 500
Fax: +420 255 706 550
e-mail: paha@dhplegal.com

[1] Čl. 36 a násl. nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012

o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech.

[2] Bruselská úmluva o soudní příslušnosti a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, 1968.

[3] New Yorská úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů, 1958.

[4] Rozhodnutí Soudního dvora Evropské Unie ze dne 25.7.1991, sp. zn. C-190/89 (Marc Rich & Co. AG v Società Italiana Impianti PA.).

[5] JENARD, P. Zpráva k Úmluvě o soudní příslušnosti a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech. OJ No C 59/01. 5.3.79.; SCHLOSSER, Peter. Zpráva k Úmluvě o přistoupení Dánska, Irska a Velké Británie k Úmluvě o soudní příslušnosti a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech. OJ No C 59/71. 5.3.79.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Fotbalové agenti vs. FIFA ve světle stanoviska generálního advokáta Soudního dvora Evropské unie](#)